



VAARWEL VLIZINE, WELKOM TESTEREP MAGAZINE

Na 20 jaar VLIZINE, viel in september 2020 deze vernieuwde elektronische nieuwsbrief van het VLIZ in de e-mailbox van de 1400 abonnees. Testerep magazine brengt je info over marien onderzoek en beleid, maar schenkt ook extra aandacht aan innovatie, data en observatie. Visueel sterk en gebruiksvriendelijk, mét ook dieper gravende artikels, is Testerep-magazine.be er zowel voor de wetenschapper, bedrijfsleider, journalist, geïnteresseerde burger, leerkracht als beleidsvoerder. De naam Testerep verwijst naar het verdronken schiereiland Testerep – de bakermat van het oude Oostende en thuishaven van het VLIZ. Deze plaatsnaam is tevens een knipoog naar het andere magazine van het VLIZ, De Grote Rede.

Op de website www.testerep-magazine.be vind je het meest recente nieuws. Je kunt ook vlot doorklikken naar gelijkaardige artikels en het archief doorzoeken. Maandelijks dropen we een selectie van nieuwsberichten van de afgelopen maand in de mailbox van onze abonnees. Gratis inschrijven op deze nieuwsbrief kan via de knop op de homepage van de website.

Jan Seys



THINK TANK NORTH SEA PRESENTEERT EERSTE VISIERAPPORTEN

Think Tank North Sea is een overlegplatform voor beleidsmakers, industriële, wetenschappers en geïnteresseerde burgers. Ze gaan er met elkaar in gesprek en ontwikkelen langetermijnvisies voor de Belgische Noordzee. Twee visierapporten zijn reeds beschikbaar. *Working with nature* verkent hoe je 'ecosysteemdiensten', geboden door de zee, kunt ontwikkelen en inzetten ten behoeve van welzijn en blauwe economie. In *Living with climate change* komen bekommernissen en acties aan bod, die schetsen hoe je in de kustzone kunt omgaan met klimaatverandering en een hogere zeespiegel. Beide rapporten zijn te downloaden op www.thinktanknorthsea.be.

Steven Dauwe

IN DE BRANDING

EIEREN RAPEN AAN DE BELGISCHE KUST



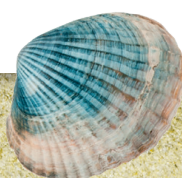
Je ziet ze wel eens op het strand, liggend tussen ander aanspoelsel: de zwart-bruine leerachtige "eikapsels" van haaien en roggen. Maar wist je dat elke soort een ander eikapsel heeft? ILVO en de Strandwerkgroep willen met dit citizen science project strandwandelaars aanmoedigen om aangespoelde eikapsels te fotograferen en te melden. Dat kan via eikapsels.be@gmail.com

en/of www.waarnemingen.be, of door de kapsels zelf binnen te brengen in het Bezoekerscentrum Duinpanne (De Panne), SEA LIFE (Blankenberge), Sincfala (Heist), NAVIGO (Oostduinkerke) of het Opvangcentrum Vogels en Wilde Dieren (Oostende). Ook oudere gegevens zijn welkom! Uit de eerste resultaten blijkt alvast dat er de voorbije veertig jaar eikapsels van wel 9 verschillende soorten roggen en haaien aan de Belgische kust zijn gevonden. De hondshaai is met 66% van alle gemelde eikapsels het talrijkst. Op de tweede en derde plaats staan stekelrog en gevlekte rog. Met dank aan Thomas Baartmans & Ruben Maes (HAS), Guido Rappé, leden van de Strandwerkgroep, Natuurpunt (waarnemingen.be), de VLIZ Bibliotheek en alle vrijwilligers.

Noémi Van Bogaert & Sofie Vandendriessche



Eikapsels van een stekelrog (links), blonde rog (midden) en gevlekte rog (rechts) © VLIZ / Jan Mees





© Westtoer/Marc Wallican

KUSTKIEKJES (Grote Rede 51)

De zoektocht was niet zo makkelijk dit keer, al vormde de Sint-Rochuskerk op de achtergrond een stevige hint. Die Blankenbergse kerk, gebouwd in 1884-89 in eclectische stijl, toen de badplaats door het opkomende toerisme uit zijn voegen dreigde te barsten en er nood was aan een grotere kerk, is immers te zien vanop het dakterras zichtbaar op de foto. Het dakterras zelf maakt deel uit van het Blankenbergse Belle-époque centrum (www.belle-epoque.blankenberge.be), het interactief bezoekerscentrum dat een ode brengt aan de periode 1870-1914, toen de Europese burgerij een opvallende welvaart kende en Blankenberge zich tot badstad ontpopte. De mozaïekbank is gemaakt met tegeltjes van verschillende Blankenbergse belle-époque-woningen en ook de authentieke glasramen zijn een streling voor het oog.

Jan Seys



© Billiau René

KUST EN KLIMAAT – DE GEVOLGEN VAN KLIMAATOPWARMING VOOR DE VLAAMSE KUST, IN EEN HANDIG ZAKBOEKJE

De Vlaamse kust is een unieke regio binnen het Noordzeegebied. Op een kleine oppervlakte vind je er naast massatoerisme en wereldhavens ook landbouw, natuur en pittoreske dorpen. De regio bevindt zich echter ook 'in het oog van de storm' bij de huidige klimaatverandering. Een nieuw zakboekje 'Kust en Klimaat: Gids voor een gebiedsgerichte aanpak', gepubliceerd door het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid, legt in heldere taal uit welke klimaat- en milieufactoren aan de kust spelen, wat de gevolgen van klimaatverandering kunnen zijn en hoe we die door samen te werken het hoofd kunnen bieden.

Steven Dauwe

BRANDING

'COQSI COQLA', PITTIGE WANDELGIDS DE HAAN

De historische villawijk in De Haan is een plezier om door te wandelen. Het is nog aangenamer én boeiender met de wandelgids Coqsi Coqla, die je ook minder gekende hoekjes laat zien. Er is aandacht voor architectuur, maar ook de geschiedenis van de badplaats, een snuifje duin flora en wat taal en literatuur komen aan bod. Het is een boekje dat zowel kinderen als volwassenen aanspreekt. Katrien Vervaele verzorgde de tekst en Laurence Kalman maakte een pittige lay-out met een mix van frisse afbeeldingen en oude foto's en gravures. Erfgoedcel Kustergoed verleende een subsidie en de gemeente De Haan liet de boekjes drukken. Coqsi Coqla kost 4 EUR en is verkrijgbaar in het toerismebureau van De Haan en van Wenduine.

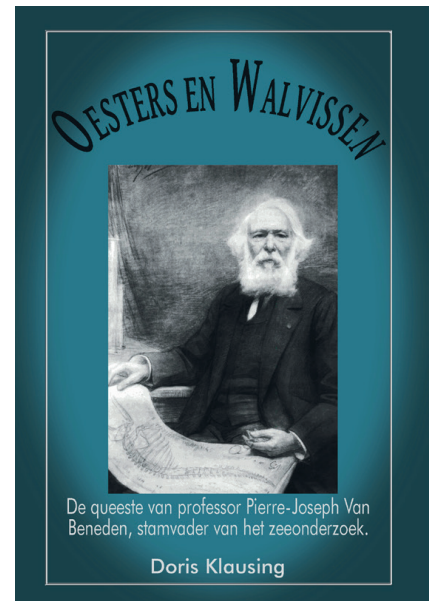
Katrien Vervaele



OESTERS EN WALVISSEN: NIEUW BOEK OVER DE STAMVADER VAN HET ZEEONDERZOEK

Pierre-Joseph Van Beneden, de 19^{de}-eeuwse Belgische professor/topbioloog met banden met Oostende, Leuven en Mechelen, herleeft. Op vraag van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), vloeide zijn geroman-tiseerde levensverhaal uit de pen van auteur Doris Klausning. Het boek *'Oesters en walvissen: de queeste van professor Pierre-Joseph Van Beneden, de stamvader van het zeeonderzoek'* vertelt dan ook het verhaal van een van de 'grootste Belgen'. In zijn geboortestad Mechelen heeft hij een standbeeld en is een straat naar hem genoemd. Toen hij stierf kreeg hij zowaar een staatsbegrafenis. Bovenal was deze baardige, immer vriendelijke professor een absolute topgeleerde van zijn tijd (*1809, †1894). Sterk gelieerd met Mechelen, de stad Leuven waar hij aan de Katholieke Universiteit doceerde, én met de zee en

Oostende. Als klein jongetje geraakte hij gefascineerd door het rariteitenkabinet van de Mechelse apotheker Stoffels. Veel later zou hij de levenscyclus van de lintworm ontrafelen en zijn bevindingen in een 'live-experiment' avant-la-lettre demonstreren aan collega-professoren en geïnteresseerde pers. Hij geloofde dat alle leven Gods schepping was, maar gaandeweg – mede onder invloed van zijn met Darwin dwepende zoon Edouard – liet hij een opening naar de 'nieuwe' evolutie-ler. Als studieobjecten koos hij bewust voor zeedieren, net omdat die in veel meer vormen voorkomen. Aanvankelijk liet hij die door vissers vanuit Oostende opsturen naar Leuven. Veel handiger werd het toen hij zijn aanstaande vrouw, Rosalinde Valcke, leerde kennen die dochter bleek van een oesterkweker op de Oostendse Oosteroever. Al snel kreeg hij toestemming om in een bijgebouw van de 'huitrière' zeeonderzoek te doen en er internationaal gerenommeerde vorder-vrienden uit te nodigen. Dit privé marien station(netje), tot "Laboratoire des Dunes" omgedoopt, opende zijn deuren in 1843. Bij nader toezicht zou dit het allereerste zeeonderzoeksstation ter wereld blijken te zijn. Het station is vandaag dan wel verdwenen, de nalatenschap van P.J. Van Beneden geenszins.



Te verkrijgen bij het VLIZ, Wandelaarkaai 7, 8400 Oostende of via de webshop, <https://shop.vliz.be/collections/boeken/products/oesters-en-walvissen>.

Jan Seys



IN DE BRANDING



GRAAFWERKEN IN DE DUINEN

In verschillende duingebieden langs de kust voert het agentschap Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse Overheid dit najaar ingrijpende natuurherstelwerken uit. Daarbij komen grote graafmachines in actie. In het Westhoekreservaat in De Panne werkt het Interreg project VEDETTE aan het herstel van een deel van de voormalige 'Sahara'. Waar dit stuifduin halverwege de vorige eeuw nog zo'n 100 hectare groot was, groeide het de afgelopen decennia door tal van redenen dicht met o.a. helmgras en duindoorn. Door de vegetatie over een oppervlakte van 7 ha af te graven en te verwijderen, krijgt de wind weer vat op het landschap, wat de biodiversiteit ten goede komt.

In de duinen tussen Knokke-Heist en De Haan gaat tussen september 2020 en eind maart 2021 heel wat aandacht naar het verwijderen van invasieve uitheemse struiken. Met name de rimpelroos (in de volksmond 'rozebottels' genoemd) heeft een nadelige impact op de duinnatuur. Waardevol mosduin, duingrasland, stuifduin en struweel geraken overwoekerd, ten koste van de inheemse biodiversiteit. Schrik dus niet als je straks kranen in deze



duinen struiken ziet uitgegraven, waarna een mobiele trommelzeef ze van het zand scheidt. Zo kan immers het duin herleven!

Meer info: www.natuurenbos.be/exotenoostkust & www.natuurenbos.be/vedette

Reinhardt Strubbe

